

2008-06-24 Remissversion Handbok- Katastrofmedicinsk beredskap

Katastrofmedicinsk beredskap

Handbok

ISBN
Artikelnr

Omslag
Foto
Sättning

Innehåll

<i>Innehåll</i>	3
<i>Förord</i>	7
<i>1. Inledning</i>	8
Stort behov av resursstyrning	8
<i>2. Några definitioner</i>	10
Allvarlig händelse, stor olycka eller katastrof	11
Katastrofmedicin	11
Kris	13
Extraordinär händelse	13
<i>3. Risker och hot</i>	14
Vägtrafik	14
Flygtrafik	15
Tågtrafik	15
Sjöfart	15
Bränder	15
Publika evenemang	16
Klimatförändringar/naturkatastrofer	16
Smitta	17
Terrorism	17
Väpnad konflikt	18
Informations- och funktionssäkerhet	18
<i>4. Krisberedskap</i>	19
Krishanteringssystemets uppbyggnad	19
Vad styr krisberedskapen?	20
<i>5. Katastrofmedicinsk beredskap</i>	23
<i>6. Planering</i>	25
Risk- och sårbarhetsanalys	25
Riskanalys	26
Sårbarhetsanalys	27
Förmågeanalys/bedömning	28
Katastrofmedicinsk plan	30

Innehållet i en katastrofmedicinsk plan	32
Organisation	34
Sjuktransporter	36
Tjänsteman i beredskap	37
Personalförsörjning	37
Sjukvårdsgrupper	38
Personal för krisstöd	39
Funktions- och driftsäkerhet	40
7. Hälso- och sjukvårdens ledningssystem vid allvarlig händelse	45
Ledningsmodell	45
8. Särskild sjukvårdsledning	49
Anpassning till uppgiften	51
Samverkan	51
Informationsbehov vid allvarliga händelser	52
Informationsöverföring/samband	53
9. Särskild sjukvårdsledning i skadeområde	55
Organisation	55
Säkerhet	56
Samverkan	57
Ledningsroller och ansvarsområden	57
Tillämpning av ledningsroller i skadeområde	60
Avtransporter	60
Uppsamlingsplatser	62
Sjukvårdsgrupper	62
Frivillig hälso- och sjukvårdspersonal	63
Medicinsk ambitionsnivå	63
Prioritering/triage	64
Prioritetsmarkeringar	67
Omhändertagandet av avlidna	68
Dokumentation	68
Samband och kommunikation	69
Rapportering från skadeområdet	70
Information	72
Registrering	73
Krisstöd i skadeområdet	73
Farliga ämnen i skadeområdet	73

<i>10. Tjänsteman i beredskap (TiB)</i>	76
<i>11. Särskild sjukvårdsledning på regional nivå</i>	78
Beredskapslägen på regional nivå	78
Tillämpning av ledningsroller på regional nivå	79
Exempel på arbetsuppgifter på regional nivå	82
Viktigt meddelande till allmänheten (VMA)	86
Webbaserat informationssystem (WIS)	87
<i>12. Sjuktransporter vid allvarlig händelse</i>	88
<i>13. Särskild sjukvårdsledning på lokal nivå (vårdenhet)</i>	91
Tillämpning av ledningsroller på lokal nivå (vårdenhet)	91
Arbetsuppgifter för särskild sjukvårdsledning på lokal nivå	92
Organisation på akutmottagning	93
Registrering och journalföring	94
Offentlighet och sekretess	94
Farliga ämnen på vårdenhet	95
Krisstöd på vårdenhet	96
Information och kriskommunikation på vårdenhet	96
<i>14. Särskild sjukvårdsledning på nationell nivå</i>	99
<i>15. Beredskap för väpnat angrepp</i>	100
<i>16. Internationella sjukvårdsinsatser</i>	103
Lagstiftning	103
Stödstyrkan	104
<i>17. Utbildning, träning och övning</i>	106
<i>18. Utrustning</i>	109
I prehospital miljö	109
Klädsel	109
Utmärkning	110
Sjukvårdsutrustning och läkemedel	111
<i>19. Uppföljning och utvärdering</i>	114
Vad är god vård?	115
Vad är god kvalitet?	115
Kvalitetssäkring	116
Utvärdering	117
KAMEDO	117
Socialstyrelsens Kunskapscentrum	118
<i>20. Definitioner</i>	120

<i>Bilaga X Exempel på mätbara mål</i>	123
<i>Bilaga X Förslag till personlig skyddsutrustning</i>	125
<i>Bilaga X Förslag till basutrustning</i>	126
<i>Bilaga X Förslag till tilläggsutrustning</i>	129
<i>Bilaga X Mer lagstiftning</i>	132

Förord

Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör bl. a hälso- och sjukvården, smittskyddet, hälsoskyddet och socialtjänsten, samt deltar i det internationella arbetet inom området. Myndigheten har även till uppgift att samordna och övervaka krisberedskapen över nämnda verksamheter. Socialstyrelsen utfärdar också föreskrifter och allmänna råd och tar fram andra vägledande dokument bl. a för hälso- och sjukvårdens krisberedskap. Resultatet av de uppföljningar som görs utgör underlag för utveckling, utbildning, kunskapsförmedling och fördelning av statsbidrag till landstingen. Sammantaget syftar dessa aktiviteter till att bidra till en enhetlig krisberedskap i landet.

Denna handbok är ett komplement till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om fredstida katastrofmedicinsk beredskap och planläggning inför höjd beredskap, SOSFS 2005:13. Dessa är utfärdade med stöd av myndighetens instruktion SFS nr 2007:1202 samt förordningen 1995:238 om totalförsvarspåbud¹. I handboken förs en mer ingående diskussion om författningstexten och exempel ges på hur föreskriften och de allmänna råden kan omsättas i den praktiska verksamheten. Handboken följer samma struktur som Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2005:13).

Handboken vänder sig till alla som arbetar med katastrofmedicinsk beredskap, både beslutsfattare och hälso- och sjukvårdspersonal. Vi tror också att handboken kan vara värdefull i utbildningssammanhang, liksom för personer som arbetar med krisberedskap inom myndigheter och sektorer som har beröringspunkter med den katastrofmedicinska verksamheten, till exempel inom räddningstjänsten, polisen och socialtjänsten.

Handboken syftar inte till att omfatta hela krisberedskapsområdet utan fokuserar på den katastrofmedicinska beredskapen, före, under och efter en allvarlig händelse. En avgränsning har alltså gjorts mot smittskydd, hälsoskydd och socialtjänst.

Projektgruppen har bestått av *Heléne Nilsson* (projektledare), *Per-Åke Nilsson*, *Åsa Ljungquist*, *Sylvia Myrsell*, *Susannah Sigurdsson* och *Joakim Beck-Friis*, samtliga Socialstyrelsen, samt *Anders Rüter*, Kunskapscentrum i katastrofmedicin i Linköping.

En referensgrupp med experter från landsting och kunskapscentrum inom katastrofmedicin har också deltagit i arbetet.

¹ Förordningen reglerar landstingens skyldighet att lämna uppgifter till Pliktverket.